№ 158 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem, פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

21-טער יאָהרגאַנג | 8 lipca 1928 r. | זונטאָג, כ׳ תמוז תרפ״ח | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיאָטרקאָווסקע 86, טעלעפאָן: פּ״ק 47

לופט-פליהער לונדבערג געראַטעוועט

אורטייל אין דאַנעצער סאַבאַטאַזש-פּראָצעס

„איינסעל״-קלוב וועגען פּילסודסקי׳ס אינטערוויו

לונדבערג געראַטעוועט געוואָרען

ער געפינט זיך שוין אויף אַ שיף.

די נעפליבענע אויף דער אייז-קריע וועלען אויפגענומען ווערען נאָר איז גיכען.

שטאָקהאָלם, 7. יולי (כפ.) דער פלאָג-פליגטריוס האָט מערפענטליכט אַן אָפיציעלן קאָמוניקאַט, אין וועלכן ס׳ווערט מיטגעטיילט, אַז דער לופט-פליהער לונדבערג, וועלכער איז געבליבען אויף דער אייז-קריע, וואו ס׳האָט זיך געפינען נאָך אַ־לע, איז געהערען אויפגענומען דורך אַ שוועדישן אעראָפלאַן, און איצט געפינט ער זיך אויפן דעק פון דער שוועדישער עקספּעדיציע-שיף „קוואָסט״. אינ׳ם קאָמוניקאַט ווערט געזאָגט, אַז לונדבערג׳ן האָט מען געראַטעוועט צוערשט, מחמת ער איז נויטיג צו די וויטערדיגע רעטונגס-אַקציעס פון די איבריגע גרופּען פון דער „איטאַליע״. קאַפּיטאַן לונדבערג האָט פון דער שיף צוגעשיקט אַ טעלעגראַמע צו זיין פרוי, אַז ער איז פולקאָם געזונד. אמדער לעטנאַנט שוועדג האָט אויפגענומען אויף זיין אעראָפלאַן דעם קאַפּיטאַן לונדבערג האָבען 2 אַנדערע שוועדי־שע אעראָפלאַנען אַראָפּגעוואָרפען לעבענס-מיטעל פאַר נאָבילע׳ס חברים, האָט זע־נען לעת-עתה פאַרבליבען אויף דער אייז-קריע.

ס׳הערשט דאָ די אַלגעמיינע איבערצייגונג, אַז די פאַרבליבענע אויף דער אייז-קריע וועלען אין דער נאָהענטסטער צייט, אפשר אין די נאָהענטסטע שעה׳ן געראַטעוועט ווערען.

אורטייל אין דאַנעצער סאַבאַ־טאַזש-פּראָצעס

11 פערזאָן פאַרמשפּט אויף טויט אַלע דייטשען זענען בעפרייט געוואָרען.

מאָסקאָ 7 יולי (כפ.) נעכטען איז אַרויסגעטראָגען געוואָרען דער אור־טייל געגען די 53 אָנגעקלאָגטע, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין סאַבאַטאַזש אין דאָנעצער קויהלען־ראַיאָן. געגען 11 אָנגעקלאָגטע איז אַרויסגעטראָגען געוואָרען אַ טויט־אורטייל. 34 אָנגעקלאָגטע זענען בעשטראָפט געוואָרען מיט תפיסה פון 1 ביז 10 יאָהר. 4 פון די אָנגעקלאָגטע זענען בעשטראָפט געוואָרען מיט אַ יאָהר תפיסה אָבער בײַ אויספיהרען די שטראָף ווערט אָפּגעלייגט אויף אַן אונבעשטימטע צייט. 4 פערזאָן זענען בעפרייט געוואָרען. די אָפּגעזעסענע זענען אַלע דייטשע אינזשיניערען.

אויסערגעוועהנליכע בעראַטונג פון „איינסעל״-קלוב

מ׳גרייט זיך צו ענדערן די קאָנסטיטוציע

וואַרשע. (טעלעפאָנישע נאָטיצן) נאָכדעם אַן פאַרנעמונג אַן אויסערגעוועהנליכע בעראַטונג פון די דעפּוטאַטן און סענאַטאָרען פון „אַיינסעל״ קלוב. די דע־פּוטאַטן און סענאַטאָרען האָבען בעשלאָסען אַן אָפיציעלע אויפפאָרדערונג צו מען מעלדערעדיש אויפצוגעבען צו דער דרונגעדער בעראַטונג. אַבער אַנשטאָט 180 האָבען נאָר נעקומען בערך הונדערט דעפּוטאַטן און סענאַ־טאָרען. די בעראַטונג איז געווען אַ קער־צע און האָט געדויערט סך הכל אַנדער־האַלבער שעה. די ערעגונגס רעדנער האָבען נעהאַלטען פאַלק. סלאָוועס, וועלכער האָט אָנגעהויבען אויף דער פיסוועדיגקייט שוין איצט צוגרייטע דאָס לאַגער צו די בע־פאַשטעהערע ערעראַנען פון דער סאַנסטיציע, וועלכע וועלען פאַרנע־לומען אויף דער הערבסט סעסיע פון סיים. ס׳האָבען זיך פאַרשריבען צום האַרט ביז 25 רעדנער. אַנדער פאַלק. סלאָוועס האָט אויסגעגעבען די רעזאָ־לוציע אין נעראַנקט די דעפּו־טאַטן און סענאַטאָרען פאַר זייער לי־מען צו דער בעראַטונג. באַלד דערויף איז די בעראַטונג אונטערבראָכען געוואָ־רען.

פאַר דער פרעסע איז צוגעשיקט גע־וואָרען פאָלגענדער קאָמוניקאַט:

„דעם 6. יולי 1928 איז פאַרגעקומען אַ פלענער זיצונג פון די דעפּוטאַטן און סענאַטאָרען פון אַנפאַרטוואַרטן פלאַק פאַר צוזאַמענגאַרבונג מיט דער רעגירונג. ס׳איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער אונטערוויאָז, וועלכן מאַרשאַל פּילסו־סקי האָט געשיקט פאַר דער פרעסע האָט אַרויסגערופן אויף אַ רעגאַלען באַ־דען בעשטימטע אויפגאַבען. די זיצונג פון אינפאָרמוואַרישן בלאָק פאַר אַ צוזאַ־מענאַרבעט מיט דער רעגירונג און גע־וואָן געוואָרטשאַ פאַרמוצירעדען דו מאַ־מיק און מעטונקטע פון פלאַק אין צוצו־גרייטען זיך פאַרלאַנגען די ראַל־וואַס אויף איהם פאַלט אויס״.

אויף דער פראַגע פון אַ זשאַרנאַליסט האָט אַנ׳אונסעל דעפּוטאַט ערקלערט, אַז דער אונטערוויאָז פון מאַרשאַל פּיל־סודסקי איז נישט נוגע אויף אַ האָר די דעפּוטאַטען פון אַיינסעל קלוב.

וועגען דער בעראַטונג גאָפּא האָבען די דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען נישט גע־וואָלט געבען קיין שום ערקלערונג.

די דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען זענען נאָך דער זיצונג זיך פאַרגעגאַנגען ענטפּוישטע, נישט קאָנקרעט זיך אַריינ־פירען צוליב וואַסערע סיבה מ׳האָט זיי אַרויסגערופן אויף אַ דרונגענדער בע־ראַטונג.

האַסנונג צו ראַטעוועהן אַמונדסענ׳עז

זיך בעדייטענד געשטאַרקט.

אָפּלאַ, 7. יולי (כפ.) די אויסזיכטען צו ראַטעוועהן די מיטגלידער פון דער וויגליערי-גרופּע האָבען זיך בעדייטענד געבעסערט. צוליב דעם, האָט אין דער רעטונגס-אַקציע בעטייליגען זיך אַזהנדליגער שוועדישע, נאָרוועגישע און פינלענ־דישע אעראָפּלאַנען האָט זיך געשטאַרקט די האָפנונג, אַז מ׳האָט קענען אויסזוכען די מערשוואונדענע לאָסט-שיף „לאַטאָב״, אויף וועלכער ס׳האָבען זיך געפונען אַמונדסען און גולבאַיד. נעכטען זענען שוין געמאַכט נעוואָרען אַ רעה נײַע פּרובען אויפצוזוכען אַמונדסען, דערווייל אָבער אָהן ערפאָלג. דער לופט-פליהער באַבושקין איז צום צווייטען מאָל אַוועקגעפלויגען מיט זיין אעראָפּלאַן איבער׳ן אַמונדסענס אויפצוזוכען אַמונדסענען.

אונזער ליבער קויפער

שרה האַמבורסקאַ

מיט ה׳ דוד גוטשטאַט

צו זאָגט מערלאָבונג, ווינשען מיר אַ הערציגען מזל-טוב

לוי הילער און פרוי.

צו דער מערלאָבונג פון אונזער ליבער קונדע

שרה האַמבורסקאַ

מיט ה׳ דוד גוטשטאַט

ווינשען מיר פיל גליק און צופרידענהייט

לעאָן האַמבורסקי און פרוי.

בעקאַנטמאַכונג

היינט זונטאָג, דעם 8/7 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג ווערט אין זסנים-חויז, מאַמאָרסקאַ 54, שוין אין צוזעטען מערמין טאַרקופען

דיי יעהרליכע

אַלגעמיינע פערזאַמלונג

פון די חברה „פחות לזקנים״, צו וועלכע עס לאַדענט אייך אַלע ג׳ מיטגלידער און סימפּאַטיקער פון דער אינסטיטוציע.

די פערוואַלטונג.

בעקער-מייסטער-סעקציע

וויסאָכאַדניאַ 57.

היינט, זונטאָג, 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאַר

אַ פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) בעריכט וועגען פעראַינגונג, 2) קאַסע-בעריכט, 3) מאַך-מראָגען.

די פערוואַלטונג.

אין צוזאַמענהאַנג מיט ה׳ 10-יעהריגען יובילעאום פון צענטראַלע סוחרים- און פאַבריקאַנטען-פעראַיינ אויף לאָדזער וואיעוואָדזטוואָ (פעטריקאָווער 10), ערשיינט אין קורצען אַ אילוסטרירטער

יובילעאום-אַלמאַנאַך

(פּראָכט-אויסגאַבע)

אונטער דער רעדאַקציע פון י. אַבערזשאַנסקי און דיר. מ. אַרבאַך.

אין דעם אַלמאַנאַך נעמען אַרטן אַ געשיכטליכער איבערבליק פון די 10 יאָהר עקזיסטענץ, אויך מאַטעריאַלן און אויסגיבינגס פון די ערשטע גרינדער, פערוואַלטונגס-מיטגלידער פון די 10 יאָהר, מיטגלידער פון די שידך-בעריכט און שאַצונגס-קאָמיסיעס, אויך פון די מיטגלידער. האָט האָבען מערדינסטען פאַר׳ן צענטראַלען פאָהרען-פעראַיין.

אינפאָרמאַציעס ערהאַלט דיר. אַרבאַך אין די ביוראָ-שעה׳ן.

לגשואי חברי מאיר נובומיאסט את העלמה מינה רוזנברג חנני מברכם מעומק הלב שיזכו לבנות עתידם המזהיר בארץ אבותינו.

בשקום פרחים אני מגדב 5 זחוביים מעד בית היתומים רחוב זגיערסקא 40 יחיאל בלייחיים

הערה: הלסף נמצא אצל בלייחיים רחוב צולגינה 54.

את ברכתי חכי נלבבת לחברי

מאיר נובומיאסט

לגשואיו את העלמה

מינה רוזנברג

אני מברכם בעתיד מזהיר תחת שמי ארצנו

משה אולרין

לגשואי חברנו מאיר נובומיאסט את העלמה מינה רוזנברג אנו מברכים אותם בברכת מזל הכי גלבבה, והי׳ עתידכם מאושר ויפרח מולכם עדי עד

יעקב חישענראד
יהודה אלשיצקי
יצחק טאוב.

Dr. med. DONCHIN

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען.

צוריקגעקעהרט קיין פּוילען.

נעמט אָן מאָנטאָג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 10 ביז 1 און פון 4—7 נאָכמ.

מאַניושקי 1 Moniuszki טעל. 9-97.

Dr. Różaner

ספּעציאַליסט פאַר הויט-ווענעריש קראַנקהייטען און מיינער-שוואַך.

האַלטונג מיטן ווערקן- שפּראַכלאַ און דיאַטעריע

Dzielna 9 (Narutowicza) טעל. 26-98

פון 8—10, 5—8, פרויען 3—4.

לעזט און אַבאָנירט דאָס „לאָדזער טאָגעבלאַט״.

בעקאַנטמאַכונג

איך מאַך בעקאַנט אַלע מיינע ח״ח כשר׳ע האַקערס, וועלכע געבען אַרויס צו מיר

בריסטעד אויף פעטס

דאָס אויף מיין אויסרעכנונג פון הייגשיגען שאָג אָהן קיין פלעשען צו קויפען ביי איהר וועט זיך פאַר־זאָהן מיט הכשרים פון הינען ראַבינאַט.

מיט אַכטונג

דוד דיאַמענט, גדאַנסקאַ 14.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויגען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען

פאַנסטאַנמינער 9, טעלעפאָן 81-87.

שפּרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7.

אַלס אויך אין דער לעצטער זגערוסקער 17 פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 8 נאָכמ. 98

Dr. M. Goldfarb

זאַוואַדזקאַ 18. טעלעפאָן 51-89.

הויט- האָר- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 9—12 פאָרמ. און 5—8 אָבענד.

פאַר אַרמענישע — פרייען קראַנקען.

Dr. Niewiażski

SIENKIEWICZA 32, tel 59-40

ספּעציאַל-אַרצט פאַר טיפיל, פריטער און מענער-שוואַך

בעהאַנדלונג מיט קאַטערן-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 5—9 אָבענד.

זונטאָג און חגאות פון 1—11 פריה.

Dr. med. H. Nadel

Piotrkowska 17 tel. 68-86

ספּעציאַליסט פון אינערליכע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 4 ביז 6 נאָכמיטאָג

Dr. P. Klinger

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-האָר- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

חולים מיט קאַטערן-לעכען.

אַנדזשעיאַ 2, טעל. 28-32.

נעמט אָן טעגליך פון 1,30 ביז 2,30 פאַר דאַמען. און פון 6—8 אָבענד. פאַר מענער. זונטאָג פון 10—12 פאָרמ.

Dr. med. A. Mazur

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויטערן, נאָז פון האַלז-קראַנק.

מיט אויך שטום און שפּרעך-טעהלער

האָט זיך איבערגעצוינען אויף

וויסאָכאַדניאַ 65

אַנגעגען אויך דורך מיעפריק. 46) טעל. 66-01

נעמט אָן פון 12½—1½ און פון 3—5 נאָכמ.

פלעגט די פיס

PEDICURE

S. Łódzki

Trauguta 5 (Krótka), m. 10

טעל. 70-87. נעמט אָן פון 2—11 און 4—7 אָבענד

נאָרמענער אַסיסטענט בײַ פּיסטער אַלעמאַן

(הייגער-אויגען-אַפּעראַציעס אין לאָנדאָן).

ספּעציעל זאָרגען פאַר הייגער-אויגען און אַנדערע

מיט אַנטגעהטסקע נעגעל אָהנע שמערצען

אַפּטרייבען די פיס.

פוילישע-ליטווישע אונטערהאנדלונגען האלטען ביי איבערגעריסען ווערען

וועגען שליסען א פוילישע-דייטשען האנדעלס-אפמאך

וועט זיך מארגען בעראטען דער דייטשער קאבינעט

פוילישע-ליטווישע אונטערהאנדלונגען אויף א טויטען-פונקט

קאוונא, 7. יולי. (אמא) תעמס אגענטור א זמיגע פון דער פוילישע-ליטווישער פאמיליע, מיט דער פוילישער דעלעגאציע פון דער פוילישער דעלעגאציע האלובא האט ערקלערט, אז די פוילישע רעגירונג קאן נישט אנטמען דעם ליטווישען פראיעקט וועגן אנבאמען אן אנבאמען אפמאך, מחמת דער דאזיגער פראיעקט נעמט ארויס די גרעניצען, וועלכע זענען אנגעצייכנט געווארען דורך דער רעזאלוציע פון פעלקער בונד, ווען דער פרא- עקט הויבט ארויס די פוילישע גרעניצען.

אלס חשובה איף דער דאזיגער ערקלערונג האט דער פארשטאנד פון לוטא ערקלערט, אז זיין רעגירונג קאן נישט אנטמען דעם ליטווישען פראיעקט וועגן אנבאמען אן אפמאך, מחמת דער דאזיגער פראיעקט נעמט ארויס די פוילישע גרעניצען.

דאס, זאגט דער פוילישער ליטווישער פאמיליע אין ווארשא זענען איך געבליבען שטעהען איף א פיינעם פונקט, דאנען די ליטווישע צונגען ארויס די מונגאב, אז די אנגע- מערהאנדלונגען וועלען פארוב אנגעשלאסען ווערען.

פערמשפט די תלינים פון באגראווץ

מאסקווא. 7 יולי (יסא) אין קיעוו האט נאך 5 טעג דיך מערענדיגע דער פרעצעס געגען די 2 תלינים פון באגראווץ (וואס האט געמאכט אטענטאט טאלי- פינען) סערגעי און קוזנעצאוו. בעדיך זענען אנערקענט געווארען סאר שולדיג. דער ערשטער איז פערמשפט געווארען צו 5 יאהר תפיסה, דער אנדערער איף 3 יאהר. זיער פערזענען איז קאנפיסקירט געווארען.

ערשטער מאי אלס נאציאנאלער יום-טוב איז דייטשלאנד

אזא פארשלאג וועלען ארייננראגען די קאמוניסטען אין פארלאמענט.

בערלין. (כפ. צום „ל. ט.") די דייטשע קאמוניסטען וועלען ארייננ- נעמען א פארשלאג אין פארלאמענט, אז דער ערשטער מאי זאל אנערקענט ווערען אלס נאציאנאלער יום-טוב פון דייטשלאנד.

עי וועט לאדז אנקניפען האנדעלס-בעציהונגען מיט די סאוויעטען?

די סאוויעטען פערלאנגען 2-יעהריגע קרעדיטען

(:) אין שייכות מיט די ידיעות, וואס האבען זיך לעצטענס בעווייזען אין א רעה ווארשאווער און לאדזער בלעטער אנענען פלוגרשטע פראגנאזטיקעס פון די לאדזער עקספטל-אינדוסטריעלער מיט די סאוויעטען, האט דער פערזאנד פון די לאדזער עקספטל-עקספארטערען ער- קלערט, אז זיי וויסען גישט וועגען קיין אזא אונטערהאנדלונג און מכלשכן חש- בן וואסערט ס'איז פראגנאזטיק מיט די סאוויעטען.

נאך די ערשטע אונטערהאנדלונגען מיט די סאוויעטען, וואס האבען זיך נישט איינגעגעבען מחמת די לעצטע האבען פערלאנגט קרעדיטען אויף 2 יאהר, איף וואס די לאדזער איינזיי- טריע האט בשום אופן נישט געקענט נסכים זיין, זענען קיין וויטערע אונ- טערהאנדלונגען נישט פארגעקומען.

די לאדזער אינדוסטריע האט גע- קענט דעמאלס אונטערהאנדלען מיט די סאוויעטען, בעת עס איז געווען א מע- ל.

ראיאָ-קאנפערענץ פון „על-המשמר" איז לאדז.

(—) הייגט 12 בם טאג ווערט גע- זעצט אין לאקאל פון דער ציון. ארג. מעגעלניאנע 4) די רשיון-קאנפערענץ פון די ראדיקאלע ציוניסטען „על המשמר" אין לאדזער ראיאן. אין דער קאנפערענץ נעמט איך אנטייל דעם. יצחק גרינבוים.

ווען איהר געהט אריבער די גאס,

רוסט מיט אסענע אויגען; איהר קענט בלייבען אנ'אייביגער סאליסע, אדער גאר געפינען דעם טויט.

היט זיך, מען זאל איהך גישט איבערפארן!

רייכסקאנצלער מילער חעגען פוילישע-דייטשען האנדעלס-טראסטאט

בערלין, 7. יולי. (סס.) איף דער נעכטיגער זיצונג פון רייכסטאג אין פערענדיגם נעווארען די אנערל-דעבאטע איבער'ן עקספטאט פון רייכסקאנצלער מילער און ס'איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, וועלכע אקצעפטירט די רעגי- רונגס-דעקלעראציע. איבער אלע ארטיגע פארשלאגען מצד די אפאזיציע- יאנעלע קלובען איז דער רייכסטאג איבערגעגאנגען צו דער שאר-אבדונג.

מארגען, מאנטאג קומט סאר א זיצונג פון קאבינעט. איף וועלכער ס'וועט בעהאנדעלט ווערען קלאגס שלום-פראיעקט און די פוילישע-דייטשע אונטערהאנד- לונגען מיט שליסען א האנדעלס-טראקטאט בנוגע דער לעצטער פרעגע וועט רעכט- קאנצלער מילער איבערגעבען דעם קאבינעט פערטרויליכע ידיעות.

52 שעה איז דער לופט.

בערלין, 7. יולי (סס.) די דייטשע לופט-פליהער צימערמאן און ריס- טיש האבען געשלאגען דעם רעקארד פון לאנג האלטען זיך אין דער לופט. זיי האבען זיך געהאלטען איף זייער אעראפלאן גאנצע 52 שעה אין דער לופט.

די סאוויעטען-מאכט זאל צושטעהן צו קעלאג'ס פראיעקט

בערלין, 7. יולי (סס.) א רמה צייטונגען מעלען מיט, אז די אמעריקאנ- מאכט האט בדעה צוצושטעהן צום קעלאג-פראיעקט מכח בטראכט יעדע ארט פלהמת פאר פערברעך. בנוגע דעם ענין זאלן שוין האבן פארגעקומען בעראטונגען צווישן מאזל באנקירן, דעם פארשטאנד פון פראנקרייך אין פעלקערבונד, און דעם רוסישען דיפלאמאט בארס סטין.

די רוסישע פרעסע לעקעגט אן די דאזיגע ידיעה.

די צופרידענהייט אין דייטשלאנד צו-ליב דער בעפרייאונג פון די דייטשע

בערלין, 7 יולי די ידיעה וועגען די בעפרייונג פון די דייטשע אינזשינירען אין מאסקווער פראצעס איז דא אויפגענומען געווארען מיט צופרידענהייט. די צייטונגען שרייבען אונטער, אז דער בעפרייאונגס-אורטייל האט האבען א גוטע ווירקונג אויף דער עמפוויקלונג פון די דייטש-רוסישע בעציהונגען. ס'ווערט אנגעזייען, אז כל-זמן בנוגע די דייטשע בירגער אין מאוויעט-רוסלאנד האט גישט אנגעזעדעט ווערען דער פרינציפ פון עקסטריטאריטעט, וועלען קיין שום טעכניקער פון דייטשלאנד גישט בעטייליגען זיך אין דער אויפבוי-פרעגע פון דער רוסישער אינדוסטריע.

יודישע קאנגרעס איז בעסאראביען

טעלעגראמע פון רעגענטען-ראט צום סאנגרעס.

קישינעוו (סס.) אונטערדן פארזיץ פון אויבער-ראבינער בירעלזון האט זיך דא געפעסט דער קאנגרעס פון די יודישע קהלות אין בעסאראביען. אין קאנ- גרעס בעטייליגען זיך 152 דעלעגאטען. ס'איז דערהאלטען געווארען א דאנק-טע- לעגראמע פון רעגענטען-ראט פאר דער ערקלערונג פון קאנגרעס, אז די יודישע בעפעלקערונג אין בעסאראביען וועלען שטעה פעסט אויפ דער מעשעלאנד.

אויך איז טאמאשאוו הויבט „ארט" אי אנ'אקציע איבערצופיהרן יוד. האנד- ווערקער אין מעכאנישע פאבריקען

מאמאשאוו (סס. צום „ל. ט.") אונטערן פארזיץ פון דירעקטאר וו. לאנ- דוי איז דא פארגעקומען די (ארגאניזי- ציאנס-זיצונג) צו גרינדען אן אפטיילונג פון „ארט" אין טאמאשאוו אין צוטשוי- ליגען קאמיטעט זענען ארטן פערטרע- טער פון די האנטווערקער-אינדוסטריע לער סוחרים און פרייע פראפעסיעס. צווישען זיי די ה"ה ש. בארנשטיין, דיר. ח. לאנדוי, קוימאן, קאהן, אינזוב. ליכ- טענשטיין, י. סלאמאנאוויטש, אינזוב. רוזשיצקי און אנדערע.

צוליב דעם, וואס די גע-גענדערטע געזעלשאפט האט אויסגעטיטען צו בעקו- מען אן אנגענעם בנין פון דער יודישער גמינע, איז אין פלאן טארגעזעטצן צו גרינדען לויט'ן מוסטער פון לעדזער „ארט", קורץ-טערמיניגע פאך-קורסען פאר מעדלעך און יונגלעך בעזוגדערס זיך צו פעראינטערעסירען מיט'ן ענין פון אריבערנעהמען די יודישע האנטווע- ערבעט אין די מעכאנישע שפעסיעל-פע- בריקען.

—=0=—

לאדז זאל קויפען בוימוואל אין עגיפטען

(ב) דער פרעזידענט פון דער עגיפ- טישער פילישער האנדעלס קאמער ה' נא- מאר, קומט די טעג קיין לאדז.

ה' נאמאר וועט כמו דו הונע אינ- דאסטריעלער ארבייטער די פראגע וועגען קויפען בוימוואל פאר דער לאנד- ווירטשאפט. אויך וועט ער אנגעזעהן דעם מעשעלאנד פון דער אינדוסטריע.

יוד. האנד-ווערקער אין מעכאנישע פאבריקען

ווערקער אין מעכאנישע פאבריקען

אנגעשטעלט האט אויסגעטיטען צו בעקו- מען אן אנגענעם בנין פון דער יודישער גמינע, איז אין פלאן טארגעזעטצן צו גרינדען לויט'ן מוסטער פון לעדזער „ארט", קורץ-טערמיניגע פאך-קורסען פאר מעדלעך און יונגלעך בעזוגדערס זיך צו פעראינטערעסירען מיט'ן ענין פון אריבערנעהמען די יודישע האנטווע- ערבעט אין די מעכאנישע שפעסיעל-פע- בריקען.

—=0=—

שטרייק איז קעסטענבערג'ס פאבריק.

(ב) אין קעסטענבערג'ס פאבריק אויף נאוואה מארמאלאדע 26 האט געשטאן אלס געשאלטן אן אנדערונג אין אויפ- ווארטונג אין דער וועגען דעם, וואס דיר- ארבייטער האבען אנגעהויבען אן שטרייק.

דיר ארבייטער האבען דערנאך פאר- שלאגען אן אנדערונג אין דער וועגען דעם, וואס דיר דירעקציע האט ארויסגעטאן

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער דזדזקטער געמט-אָן פון 6 ביז 7 אין אונד.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16 :דרעס
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

די אונדאנקבארקייט געגען הערצל

הע יאהר וועלען אין כ' תמוז ווערט פיזעודער ציונסטען דעפילירען פאר דער בעשווערנער מצבה פון הערצל'ס קבר אויף דעם שטולץ בית עולם אין דעסליגנ, בי ווען.

שטול, אהן רעדען, מארשירען די ווענער ציונסטען פארבי דער מצבה, וויל הערצל איז זיין טרויער בעשטיר דעקטעט און מיט זיין פיגעם געשטאלט הא מעסטאמענטארישן פערבאמען, מען זאל מיינכאל נישט האלטען בי זיין קבר קיין ליב הכיב'ם.

אין ווען, וואו ער האט געלעבט, אין אין דער נאצער וועלט ווערען מאנגע האלטען הזכרות.

עס ווערט אין דעם מאג פערנאמען א סך מונט אבער ווענג מרעהרען. עס דרוהרען זיך אויף פערזאמלונגען א סך רעדנער ליפען, אבער ווענג הערצער ווע־רען געהרט פון דער שראנגרעב אן דעם גרויסען, ווערקליך גרויסען מאן אין יודענטום.

הערצל האט דעם יודישען פאלק, וואס ער האט עס ערשט אין משך פון זיין ציונסטישער ארבעט אנגעהויבען צו קענען, געגעבען אלץ, וואס אומעגלעך געבען. ער האט כאריב געווען זיין נאנץ פערמעגען (אזוי אז זיין פאמיליע אין געבלעבען ארן מיטלען אין נאר זיין טויט האט מען געמוזט זאמלען אנ'שרעק־מתנה פאר אהר). ער האט ריזיקירט זיין שטעלונג אלס רעדאקטאר אין דער דעמאלט משלבטיגער „בנטע פרעסע", ער האט אויפגעגעבען זיין דעטשער לומיראנטער, וואס אין אהם געווען אזוי מעגער, ער האט פער־נאלעסנגט זיין פאמיליע אין זיינע מנ־דער, וועלכע ער האט געליבט מיט זיין נאנצן הארץ, ער האט מקריב געווען זיין געזונד אין זיין אויפרעגענדער ארבעט, אין דינסט פון יודישען פאלק האט ער מקצר געווען זיין לעבען אין בי קלם 41 יאהר אין ער אהן אויסגערוסען גע־וואָרען.

דאס אלץ, וואס דער ציונזם האט דערגרייכט אין די קרעפטן יאהרען צוזא־מען מיט דער באלפור דעקלעראציע אין מאנדאט, דאס אלץ אין געווען פאראיים־שפרעכען אין מצוקרונס אין א דורכשק־ביא'ישער פארם פון שאדאר הערצל.

אויב דער איטאלענער ענגלישער אלי־קאר מונטסער מ'שעמבערלען אין א־ענער פון ציונסטישען רעיון אין בע־ראלט די דערבהרונג דערפון פאר א־שאלער מעלוכקעט, געהט ער נור ווי־ער דעם וועג פון זיין פאטער, דעם אמשטענגעם קאלאנעל מונטסער וועמען הערצל האט מיט 25 יאהר צוריק אויהם אין דעם דעמאלדיגען אויפרען מונטסער־דעראן צוזאמען מיט בענדיסטערס פאר דער רעגעסאנס פון יודישען פאלק אויף אויטונגס מארען, צו דאס גרויסע ענ־דער האט נאך דעמאלט דער דאן פאר־לאנגענער שוואכער ציונסטישער אר־בעטצייט אנשטאטען אנהר צו נעמען עת עתה (נישט קאנגרעס ברעכען דעם דערשטאנד פון דעם טעלעאן בטריע ארץ ישראל) אנ'אנדער לאנד, די האלב־ווינקל כיבי, אדער ציפרוס, אדער אי־פאר.

אויב באלפאר האט צוגעהאלטען אין שר פון דער פלחמה צום פאליטישען לב פון ציונזם אויף דעם נעבוים פון ד־ר שון פאר ציונזם בעקאנט דורך ארץ־ישראל פון דער ציונסטישער אר־בעטצייט, אנדער נעביאלען פער־ווענדונג.

אויב דער ציונזם האט בעת דער לום קאנפערענץ זיך נעטוהט ענטשי־דען אין ארויסזאגען ווער פון די גרויסע מיכות עס זאל בשרעטען דעם מאנדאט, אמעריקא, צו פראנקרייך, צו עגב־לאנד, אזוי די עכטשווערונג געפאלען, אין פון דער ארבעט פאליטיק, וועל־כע האט פון דער ערשטער מינוט אן גע־אלט צוגעיפצוקופען דעם ציונזם אין דער ענגלישער וועלט פאליטיק.

אין כדאי צו דערמאהנען, אז שון 28 יאהר צוריק האט הערצל, נישט אנדערש אויף די גרויסע שווערקייטען אויפן אין א ציונסטישען קאנגרעס אין בא־דראן, כדי די ענגלישע עפענטלעכ־קייט אין די ענגלישע רעגירונג אויף דעם נעבוים פון דער ציונסטישער אר־בעטצייט אין הערצל'ן, אנדער געביאלען פער־ווענדונג.

אין דער פלחמה צום פאליטישען לב פון ציונזם האט נישט אנגעהויבען אויף דעם נעבוים פון דער ציונסטישער אר־בעטצייט, אין דער אנדער אר־בעטצייט אין אין אנדערגאנטשט מעלעכטערל, ווי דער סיסטעם אין אנדערגלען, צו וולהעלם דער מוטשער אין זיין מי־נוסטער פולאו ווייזען זיך ארלים אלס לונטער אין אנטרגאנטען אין ווי די מעלכטיגע ליבערעלע יודישע פרעסע אין בערלין אין אין ווענ צוזאמען מיט דן „פראמעטס רבנים" פיהרען נעגען אידם קודם א מיט שווינג פאליטיק אין דאן א רכילות קאמפאניע.

עס איז נישט אמת, אז דו „לעגערע הערצל" האט דארדך געליטען, וואס ער האט זיך פרוטוליג דעם פאלק געווידמעט מיט זיינע אינטערעסלוכע געדאנקען אין חלומות אין אמונע מאג בילער.

פערקעהרט: דעם גרויסען אימפעאנג מען, בי יערען שריט אפגעשאפט הערצל האבען מיר פערעהרט — דעם הערצל, וואס דו מאג בילער ווייזען אונז ווי ער רעזונקרט „חאם ברויס פון זיינע קינדער" פארן ציונזם, ווי ער ווערט גע־מערט פאר זיין קרבנות פאלגר ארבעט, ווי ער האט מאבעגעטען פון שוואכקייט אין יאוש. אם דעם הערצל מיז מען נים נור פערעהרען, נור מיט הויסער לובע ארינגעמען דו רוהרעדיגע געשטאלט פון דעם גרויסען מרוימער, רוהמער אין מעגש פון מעשים.

אין דערפאר מיט אונז אזוי ווייט ווען מיר זעהען, ווי מיט א געוויסער פונט פרובען מנהיגים פון דער ציונסטישער בעוועגונג צו פערקלענערן דו גרויסע גע־שטאלט דורך פערשידענע קלוגלוכע מעשים. ס'האט ווערקליך ווייט געטאן, ווען מיר האבען געזעהען, ווי בעים יובל־פאנגרעס, וואס אין געפערערט געוואָרען פאראנדערען אין בעזעל, האט מען מיט אנ'אפטיק וואג אפגעוואגען דו פאר אנערקענונגס ווערטער פאר אהם אין מען האט אויך אין דו אויסערליכקייטען פון דער פעסט זוצאנג אין דאטהוין זאל אין בעזעל געזעהן ווענען העדצלס גרויסער גאנדעל שטעהן ווענען העדצלס גרויסער גשטאלט.

א הויכער מאנ, אז מען שטעהט גאנץ נאהנט פון אהם, קאן ער פערשטעלט ווערען דורך קלוגע פערגלעך. דערווי־מערט מען זיך אפער פון אהם, דאן פערשווינדען זיינע קלוגע שלכים אין מען זעהט נור דעם גרויסען, צום הומעל־גרויגערען שפיץ.

אבער מיזאמט זאל עס ווערען, אז אנ־דאנקבאר אז דאס יודישע פאלק אין נאך מעהר אונדאנקבאר אין דו ציוניסטישע ארגאנזאציע געגען מעאדער הערצל. אין זיין צוואה האט ער פערלאנגט פון יודישע פאלק, אז עס זאל — אין וכתו'ן בי יציאת מצרים — גבערפיהרען זי־נע בונגער קנין ארץ ישראל.

אבער א יאהר ווערט א פערטעל יאהרהונדערט, ווי זיי לוגען אין דער פרעמדער ערד אויף דעם דעבלונגער בית עלמין אין נאך אלץ האט מען דעם וואגט פון גרויסען פיהרער נישט ער־פולט!

דער געשטאלטען שרעכער פון ציונזם ווייט צוזאל האבען כאריכטל פאר א נאנץ קאפיטעל, וואס ער ווייט אויהם מיזען געבען דעם מיטיל: דער אום־דאנק געגען מעאדער הערצל!

ד"ר מיכאל רינגעל

יודישע נייעס.

אדעסער שטאטראט וועט פיה־רען זיין מעטיקייט אויף יודיש

מאסקווא (י.ט.א.) די בעשלוסען פון אדעסער שטאט־ראט, וואס טראגען אנ־עפענטליכען כאראקטער, וועלען מער־עפענטליכט ווערען אויך אויף יודיש. אזא פערארדנונג האט ארויסגענעמען דער אויספיהר־קאמיטעט פון אדעסער קרעז.

די זעלבע פערארדנונג זאגט, אז די וואהל־קאמפאניע אין די ראטען זאל גע־פיהרט ווערען נישט בלויז אויף אוקרא־אייניש און רוסיש, נאר אויך אויף יודיש. אין די ראיאנען מיט א יודישער בע־פעלקערונג דארפען בעשטעט ווערען ספעציעלע בעאמטע, וואס קענען די שפראך, אויף וועלכע עס רעדען די ברייטע מאסען פון די נאציאנעלע מינ־דערהייטען.

יודען וועלען קאלאניזירט ווערן אין נייע־יודישע דערפער.

מאסקווא (י.ט.א.) דער קאמיסאר־יאט פאר קאלאניזאציע־ענינים אויף אוק־ראינע האט ארויסגעגעבען א בעקאנט־מאכונג, אז מעהר קנין ספעציעלע יודי־שע קאלאניסטן וועלען אויף אוקראאינע פון איצט אן נישט געשאפען ווערען. די יודען, וואס וועלען זיך וועלען קאלאָ־ניזירען אויף אָרד אין אוקראאינע וועלען בעזעצט ווערען אין אוקראאיניש דער־פער צווישען נישט־יודען, אויב עס וועט זיין פרייע ערד.

דער קאמיסאריאט פאר קאלאניזאציע־ענינים אויף אוקראאינע האט ערקלערט, אז אזא שריט איז אונפערמיידליך צוליב דעם, וויל קיין פרייע קאמפאקטע שטחים ערד איז איצט מעהר אויף אוקראאינע נישט.

א„בית דין הגדול" אין אמעריקא

ניו־יארק (י"א) די רבנים־קאנ־פערענץ צונויפגעקומען לויט דער אינ־יציאטיוו פון די ארטהאדאקסישע רבנים־פערבאנדען „דגל־הרבנים" און „כנסת־הרבנים", האט אנגענומען א רעזאלוציע צו גרינדען א „בית־דין־הגדול", וועלכע זאל זיין די העכסטע רעליגיעזע אינסטאנץ פאר די אמעריקאנער יודען. דער „בית־דין־הגדול" זאל בעשטעהען פון פערשטע־הער פון אלע ארטהאדאקסישע רבנים־פערבאנדען.

א צווייטע רעזאלוציע האדערט אויפ־פיהרען אין אמעריקא א 5־מאנינער אר־בעטסטואן, כדי געבען די מעגליכקייט די פרומע יודען אבצוהיטען שבת.

א יודיש־דייטשע צייטונג אין דאנציג.

דאנציג (י"א) די טעג הויבט אן דו צו ערשיינען א וואכענבלאט אין דער דייטשער שפראך ארויסגעגעבען דורך דעם ציוניסטישען טהיער דר. לאנדוי.

די צייטונג וועט זיין דער ארגאן פון דער בני־געגרינדעטער ארגאניזאציע „יו־דישע פאלקס־פארטיי" אין דאנציג, וועל־כער טראגט א ציוניסטישען כאראקטער.

לעזט, אבאנירט

— דאס —

„לאדזער טאגעבלאט"

KALODONT jest oszczędny

gdyż: pienią się i dlatego wydajność jego jest większa od past niepieniących się.

KALODONT jest oszczędny

gdyż: nie wysycha jak inne środki do zębów, lecz pozostaje zawsze świeży.

KALODONT jest oszczędny

gdyż: rozpuszcza się zupełnie i nie pozostawia resztek na zębach i szczoteczce.

וואס שטעלען מיט זיך פאר

די אמעריקאנער צייטונגען

אינפארמירען, אבער נישט אניטירען אין דער דעוויז פון דער אמעריקאנער פרעסע. — די סענסאציע אלס מיטעל געגען לאנגווייליגקייט

דער בעקאנטער דייטשער זשורנאליסט דר. הערמאן לופט פערעפנטליכט אין דעם אפיציעלען פרעסע־נוכטער פון דער „קעלנישער פאלקס־צייטונג" אן'אינטע־רעסאנטען ארטיקעל וועגען אמעריקאנער צייטונגען און זשורנאליסטען. מיר ברענ־גען דעם ארטיקעל מיט קיצארים:

„דער אמעריקאנער זעהט אין דער צייט מיינג קודם כל א מיטעל אויף צו וויסען, וואס עס מוט זיך אויף דער וועלט אין דעם מאמענט. מעהר ווייל ער פון דער צייט נים אין פעהל דו צייטונג ערפיל־לט דו אויפגאבע אהנהעלט, אין זו פאר איהם מעהר נישט ווי אנ'אינפערמירען משא, אין ער וועדפט אויהר אויטע. דע־ריבער זיינען אין אמעריקא בעמעט אלע צייטונגען פאליטיש ווייהר פארבליוט אין יענער אונער פון זיי לעזען, אזוי א שם פערלעזונג פון זיינע פאליטישע גע־פיהלען. אזוי ארום איז די אמעריקאנער צייטונג א פארזאמערישער אויס־חרוק פון דער אמעריקאנער דעמאקר־טיע.

אין קעפעל פון דער „ניו־יארק טיימס" שטעהט אבגעדרוקט א לאזונג „אלע נויס, וועלכע עס פאסען זיך נאר צום דרוק", אין ווי ברענגט טאקע אלע נויעס. אזוי שם אויסטוטשונג אין שטאנד־פונקט, ווי דאס דורכצופיהרען, איז פערשטעהט זיך, נישט פיל ארט, אבער די אמעריקאנער צייטונגען מאגען זיך דאס ערלויבען. זיי האבען א שטארקיגע צירקולאציע, אין זיי זענען מכוח ישרע טאג צו געבען פלוצלינגע זענסאציע, גרויס ווי דו לעבעדיגע.

דער ערשטער לוט ארטיקעל פון דער „חשרטס־פרעסע", לטשל, (א פערלאג, וועלכען עס גשהערען אונגעגע גרויסע צע־טונגען אין אמעריקא), איז א געוויסער ברוסבעין, אין ער בשזמט שלורות אנ־גנטע הגדרים שיעזער דאלאר א יאהר. וואס פאר אנ'ארטיקעל שרעבט ער אבער? לכל הרעות נישט מען פאליטי־שע; אין זענען ארטיקלען עטוויקעלט ער מעהר פון אלע פערשטעהונגען פון דו אמעריקאנער דעמאקראטיע. מיר ברענגען אין אלע אזוי ארום אין אמעריקאנער אר־טיקעל אין אין אין

לאדזער כראניק.

סאנפיסקירט דעם נעכטיגען „ראזוואי"

(—) דער נעכטיגער „ראזוואי" איז קאנפיסקירט געווארען פאר איבערדרוקען א בעריכט פון געווען. פעגאב-פארשאלעק פראמפשינסקי'ס א רעדע אויף א ענדע-קיסען מיטינג אין פויזען חענען פאר-שאל פילסודסקי'ס אינטערוויאו.

„פרייע פרעסע" פאר'ן געריכט

(:) דער רעדאקטאר פון דער דמש-פער „פרייע פרעסע" ה' חייעטשערעק איז אנגעקלאגט געווארען אין געריכט פאר'ן ארטיקעל „ווי איז דאס געווען אין קאליש" אין וועלכער דאס בעריכט האט אמגע-פונען א בעליידיגונג פאר'ן פארשאל פילסודסקי און איהם פערמשפט צו 100 זל. שטראף.

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען.

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: פאטולאווסקי, פעטריקאווער 309; האכבערג, גליבנא 50; גליבאווסקי, גא-ריטאנוווש 4; שוסטעווש, קאפערניק 26; לארעמא, פאמארסקא 10 אין פאר-שט. פלאץ קאששעלנא 10.

4 ארבייטער שיער ניט דערשטיקט געווא-רען אין אנ'אונטערערדישען קאנאל

אונגליקס-פאל ביי די קאנאליזאציע-ארבייטען אויף עק שענקעוויטש נאס

(ג) פרייטאג פארמיטאג איז בײַ דער קאנאליזאציע-ארבייט אויף עק שענקע-ויטש אין נארוטאוויטש גאס געשען אן אונגליק, וואס האט בעדראהט דאס לעבען פון 4 ארבייטער.

אויס'ן דערמאנטען ראג-גאס, וואו דער אפשניט פון די קאנאליזאציע-ארבייטען האלט שוין ביים ליקווידירט ווערען, האט מען גדארפט רעניגן דעם קאנאל-קעניס. צו דעם צוועק זענען ארא־פגעלאזט גע-ווארען אין קאנאל-ווערען 4 קריסטליכע ארבייטער. צוליב א פערזעהן פון די אי-בריגע ארבייטער, וואס זענען דארט גע-ווען בעשעפטיגט, האבען זיי געמוסט צו דער קאנאל איז כתם אפען, האבען זיי דעריבער פון אויסווענינג פערמאפט די עפענונג, וואס פיהרט צום קאנאל.

אין א געוויסען מאמענט האבען די דורכגעהער דערהערט פון אונטער דער ערד א פערשטיקט געשריי עס האט גע-דויערט אייניגע מינוט, ביז מען האט זיך אריינגטירט, וואס עס קומט טאר. חיות דאס געשריי פון אונטער דער ערד האט זיך פערשטארקט און מ'האט געהערט א „ראטוויצ" — איז ארא־פגעפאלן אונטען די האלב-טויטע מענשען. 8 פון די ארבייטער זענען אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל ארטין.

א לופט-פליה איבער לאדזן

פאר א ביליגען אפצאהל

ארגאניזירט די געז. פאר לופט-פערטיידיגונג

(—) אונזער געזעלשאפט, צום בע-דויערען, שעצט אפט נישט אפ דעם מעדשט פון די אינסטיטוציעס פון ערשט-ראנגיגער וויכטיגקייט.

צו די דאזיגע אינסטיטוציעס געהער אויך דער „לאפ", די ליגע פאר פער-טעדיגונג פון גיסטיגע גאזען.

די לאדזער אפטיילונג פון „לאפ" הייל דעריבער א סוף מאכען צו דער אפאטיע און וועט צו דעם צוועק אנ-הויבען מיהרען א בר מצוה טראפאגאנדע אין פערשידענע אופנים, הי „לעבעדיגע רעקלאמעס" א ספעציעלער אפראפלאן וועט בעזונדערס אין די זונטאג-טעג ארומפליהען איבער אלע שטעט און שטעטלעך פון דער וואיעוואידזשוא, אראפווארפענדיג פלוג בלעטער און בראשורען וועגען דער וויכטיגקייט פון לופט-פערטיידיגונג. אויסער דעם וועט „לאפ" אנגארדנען לופט-שפאצירען אי-בער דער שטאט און פאר א ביליגען אפצאהל וועט יעדער בירגער האבען די מעגליכקייט צו בעאבאכטען אונזער שטאט פון דער לופט.

* * *

די פליה שפאצירען אבער דער שטאט וואס די נעזעלשאפט „לאפ" ארגאניזירט וועלען פארגעהן אין 10 זל. פון א פאכא־השור. פאר מומגלירער פון „לאפ" — 8 זל.

צוליב דער איצטיגער סאנקורענץ!!!

האב איך פערקלענערט מיט 15 פראצענט אלע ארט קאפעטיק ווי: טואלעטען-זייף, פערפום, פודער, קרעם אין און אויסלענדישע—

י. דרוקער, 11 זאוואדזקא 11

די גריפעע אין לאדז

ענדליך שוואכער געווארען

(§) די גריפעע עפידעמיע און לאדז האט זיך ענדליך אנגעשטילט. מען פאר-רעכנט, אז דאס דאזיגע פאגאמאטיע פון דער קראנקהייט קאסטע פערנאמערט 450 גריפעע פאלן און אזוי אזוי נעבעמען פערנאמערט געווארען נאר 1 פאל.

צו ד"ר הערצעלס 24-טער יאהרצייט

האנט 11 אזייגער פארמיטאג קומט-מער א מיטערליכע חזכרה צום אנדענקען פון ד"ר הערצל אין דער סינאגאגע אויף אל. קאשטשייטשקי, וואס ווערט אנגעריכט ווערען דורכ'ן אויבער-קאנטאר ה' ה. אלטערמאן מיט'ן כאר, דער פרעדיגער ה' ד"ר ברודא וועט האלטען א רעדע מעניני דיומא.

* * *

חנט 6 אזייגער א חזכרה אין שול „באר מרים" נעבן זערזשעחפקא 8 מיט דער בעטייליגונג פון פעראנאזאסקי.

* * *

חנט 5 אזייגער נ. מ. קומט פאר אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צענטראלגיאנא 4) א סרויער-מערזאמלונג, געווידמעט דעם אנדענקען פון מער-שטארבענעם פיהרער, מיט דער בעטיי-ליגונג פון דעם. ד"ר ראזענבלאט, ד"ר א. ראזענבוים און ה. נ. מאלמאן.

* * *

לטובת דעם „יער-הערצל".

דער „קרן-קימת" האט פונאנדערגע-שיקט אין דער שטאדט ספעציעלע קאר-טען מיט דעם בילד פון ד"ר הערצל און מיט א אויפפאדערונג צו אונטערשריבען די בעוואלדונגס-אקציע, וועלכע האט נ בעזונדערע בעדייטונג פאר אזא לאנד, ווי ארץ-ישראל, די לייטונג פון „קרן-קימת" האפט, אז די יודישע נאציאנאל-קרייזען, זיינענדיג דורכגעדרונגען פון דעם פערשטענדניס פאר דער גרויסער זאך, וועלען אויך דאסמאל ארויסזיצען זייער סימפאטיע פאר די שטרעבונגען פון יודישען נאציאנאל-סאנד, וועלכע זענען אזוי ענג פערבונדען מיט די אי-דעאלען פון פערשטארבענעם פיהרער ד"ר טעאדאר הערצל.

צוגענומען אויף דער וואַרשאווער הויפט-פאסט 10.000 זלאטעס און אנטלאפען קיין לאדז

(§) די לאדזער פאליצאי האט בעקו-מען א טעלעפאנישע ידיעה פון וואַרשא, אז פון דארט איז שנטלאפען אין דער רוגמאנ קען לאדז דער דיעטער פון דער הויפט פאסט וואנצעמט אנדרעעוויטש, וואס האט צוגענומען 10 טויזענד זל. אין שייכות דערמיט זענען געווארען אנטלאפשם אין גאנצער מליונות.

יידיש טעאטער אין פילהארמאניע זאל — גארטאוויטש 20 —

לעצטע 4 פארשטעלונגען פון די לאדזער ליבלינגע

אנגא יאקובאוויטש און היימאן

היינט זונטאג, ד. 6-טען 9 אזייגר צום 2-טען מאל אין לאדז

דער שטארקסטער שלאגער פון אמעריקא

סערקע קאזאק

אין 3 אקטען מיט פיל שעהנע געזאנג און טענץ פון גאנצער.

הויפט-ראל סערקע קאזאק—אנא יאקובאוויטש.

אין סערקע קאזאק ווערט געזונגען קופלעטען דורכ'ן קוואר־טעטען, און אויך נייע טענץ אלע אהן אויסנאהם טוזען קומען זעהן די שעהנע פערטעט סערקע קאזאק

מאנטאג, ד. 9-טען ווערט נישט געשפילט

דינסטאג, 9 אז. גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 2.50 צום לעצ-טען מאל

די מאמע פון דער וועלט

לעבענסבילד אין 4 אקטען מיט געזאנג פון זאלאטאריעווסקי

הויפט-ראלען פרעם — אנא יאקובאוויטש דעהי — היימאן יאקובאוויטש

צום שלוס א גרויסער קאנצערט מיט'ן אנטייל פון אנא יאקובאוויטש

אלע מיטגלידער זענען רעזשיסירט פון היימאן יאקובאוויטש

מ'נעמט אנמעלדונגען: פון בעזמאן, זעמקינא, מאלאראוסקי, פאדערמאן, ה"ה: אריעל, אייזענ-בערג, ברענגולס, בלאבערסקי, האטבוגער, מאלאראוסקי, נעהויז, פאלינסקי, צוליק.

טענץ איינשטודירט פון טאנץ-מייסטער ב. לייבוואיטש.

געשעפטס-פיהרער בעזמאן. ביהנע-לייטער: מאלאראוסקי. מוזיק. לייטונג ל. זעלמאן.

בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

FILM?

KAŻDY, kto się interesuje filmem bez względu na wiek i zawód, niech nadeśle swój adres i znaczek na odpowiedź. Wydawnictwo Propagandy Filmowej Kraków XI.

צוגאב-וואהלען אין קליינהענדלער-פעראיין.

מיטוואך איז פארגעקומען דער חמשך פון דער קאנסטיטואירענדער זיצונג פון דער פערוואלטונג פון קלענהענדלער-פעראיין אנראדאמא 10. עס זענען פארגעקומען צוגאב-וואהלען און אין רעזולטאט איז געוועהלט געווארען אלס ווצ-פרעזעס ה' משה בענדעל.

א מוירער אראבגעפאלען פון דער רושטאוואניע.

אויף פאציאניצער 89 איז ארא־בגעפאלן א רושטאוואניע פון א הויך פון 1 שטאק דער מוירער אפטאלד ווינד-לער 55 יאהר אלט. צום גליק האט ער בעמיזען זיך צו פערהאלטען אין א ברעט און אנגעקומען מיט'ן בלוזען צוקלאפען זיך אנגעטוויע האט איהם ערשולד הילף.

מאשטשושטאס דענמאל

א נייער מאנטורס

(—) דער קאמיטעט אויסטבויען דעם דענקמאל פאר טאדאוש קאשטשושקי האט בעשלאסען צו פערפעניליכען א קאנקורס אויף אויסגיסען אין בראנז דעם דענקמאל פון קאשטשושקין, וואס עס האט פערגעניגט אין גיסס דער מקולס-טור מ. לובעלסקי.

4 ארבייטער שיער ניט דערשטיקט געווא-רען אין אנ'אונטערערדישען קאנאל

אונגליקס-פאל ביי די קאנאליזאציע-ארבייטען אויף עק שענקעוויטש נאס

(ג) פרייטאג פארמיטאג איז בײַ דער קאנאליזאציע-ארבייט אויף עק שענקע-ויטש אין נארוטאוויטש גאס געשען אן אונגליק, וואס האט בעדראהט דאס לעבען פון 4 ארבייטער.

אויס'ן דערמאנטען ראג-גאס, וואו דער אפשניט פון די קאנאליזאציע-ארבייטען האלט שוין ביים ליקווידירט ווערען, האט מען גדארפט רעניגן דעם קאנאל-קעניס. צו דעם צוועק זענען ארא־פגעלאזט גע-ווארען אין קאנאל-ווערען 4 קריסטליכע ארבייטער. צוליב א פערזעהן פון די אי-בריגע ארבייטער, וואס זענען דארט גע-ווען בעשעפטיגט, האבען זיי געמוסט צו דער קאנאל איז כתם אפען, האבען זיי דעריבער פון אויסווענינג פערמאפט די עפענונג, וואס פיהרט צום קאנאל.

אין א געוויסען מאמענט האבען די דורכגעהער דערהערט פון אונטער דער ערד א פערשטיקט געשריי עס האט גע-דויערט אייניגע מינוט, ביז מען האט זיך אריינגטירט, וואס עס קומט טאר. חיות דאס געשריי פון אונטער דער ערד האט זיך פערשטארקט און מ'האט געהערט א „ראטוויצ" — איז ארא־פגעפאלן אונטען די האלב-טויטע מענשען. 8 פון די ארבייטער זענען אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל ארטין.

א לופט-פליה איבער לאדזן

פאר א ביליגען אפצאהל

ארגאניזירט די געז. פאר לופט-פערטיידיגונג

(—) אונזער געזעלשאפט, צום בע-דויערען, שעצט אפט נישט אפ דעם מעדשט פון די אינסטיטוציעס פון ערשט-ראנגיגער וויכטיגקייט.

צו די דאזיגע אינסטיטוציעס געהער אויך דער „לאפ", די ליגע פאר פער-טעדיגונג פון גיסטיגע גאזען.

די לאדזער אפטיילונג פון „לאפ" הייל דעריבער א סוף מאכען צו דער אפאטיע און וועט צו דעם צוועק אנ-הויבען מיהרען א בר מצוה טראפאגאנדע אין פערשידענע אופנים, הי „לעבעדיגע רעקלאמעס" א ספעציעלער אפראפלאן וועט בעזונדערס אין די זונטאג-טעג ארומפליהען איבער אלע שטעט און שטעטלעך פון דער וואיעוואידזשוא, אראפווארפענדיג פלוג בלעטער און בראשורען וועגען דער וויכטיגקייט פון לופט-פערטיידיגונג. אויסער דעם וועט „לאפ" אנגארדנען לופט-שפאצירען אי-בער דער שטאט און פאר א ביליגען אפצאהל וועט יעדער בירגער האבען די מעגליכקייט צו בעאבאכטען אונזער שטאט פון דער לופט.

* * *

די פליה שפאצירען אבער דער שטאט וואס די נעזעלשאפט „לאפ" ארגאניזירט וועלען פארגעהן אין 10 זל. פון א פאכא־השור. פאר מומגלירער פון „לאפ" — 8 זל.

א נייע יודישע קינדער-היים.

(ג) אויף פובאלסקא גאס 11 (גמיר'ס ראיען) האט זיך געעפענט, א דאנק די בעמיהונג פון דעם מעדעם שול-קוראטאר-יום אין א ספעציעל-געשאפענעם עלטע-רען-קאמיטעט, א נייע היים פאר יודישע ארבייטער - קינדער. די אינריכטונגען אין דער קינדער-היים זענען טשטערהאפ-טע. ביי דער מעטעל-פירמע „ברידער נהאנעס" איז ספעציעל בעשטעלט גע-וארען גידיגע טישען און גידיגע בענקלעך.

די קינדערלעך געניסען אויך פון א פרעכטיג געפלאנצענעם גארטען, וואס געפינט זיך בשכנות פון דער קינדער-היים. די יונגייטשקע קינדערלעך פער-ברענגען א גאנצען טאג, אזוי צוזאמען, געזעלשאפטלעך, אונטער דער אויפזיכט פון רושטירטע פרעבליסטינס, בעקומען שמאקהאפטע מאכלים, געניסען פון פרי-שע לופט, פון זון, שפילען זיך און זינ-גען.

מאנטאג — דער לעצטער קאנצערט פון יאסעלע ראזענבלאט.

פארגען מאנטאג, דעם 9 יולי קומט פאר אין „פילהארמאניע" דער לעצטער קאנצערט פון דעם גאס-געבענשטען זינ-גער און הערליכען חזן יאסעלע ראזענ-בלאט: ראזענבלאט, וועלכער האט מיט זיין ערשטען קאנצערט אין „פילהארמאניע" אויף בעגייסערט דעם טויזענטקעפיגען קולם האט פאר זיין געזענגענגענס-אויענד ציגעגרייט א פולשטענדיג נייעם פראג-ראם פון בלויז חזנישע לידער און יו-דישע פאלקס-געזאנגען.

אפגעשאפט דאס ארעסט-הויז אויף קילינסקי-גאס

די ארע־מאנטען איבערגעפיהרט אין תפיסה אויף קאפערניקא

(:) נאכדעם האט זיך אנגעהויבען דו ליסזוראציע פון ארעסט הויז בײַ דער לאדזער פאליצאי קאמיסאריאט אויף קולינ-סקי גאס אויפ דעם וואס דער מאנס-מראס האט אפגעזאגט צו דינען דו הוצאות פון ארעסט. אלע ארעסטאנטען,

די נסיעה אויפ'ן אייז-ים

אויפ'ן וועג קיין קינגסביי

פון עריך פאגעלער

חען כ'האב דערזעהן דעם קלענעם ים-הונד-כאפער, אויף וועלכען כ'האב זיך ענדליך אויפגעזעצט נאך אונגעדולד-יג לויפענישען צאהן און אהער און נאך האנדלען זיך און צאהלען שרעקליך מזומנים און אין העקפלען שרעקליך ביל געלד, האב איך פריער אפגעק-עפט און ס'איז מיר אזוי ווארים גע-ווארען אויף דער דער נשמה.

דער קלענער ים-הונד-כאפער איז געלעגען צווישען צאהנדליגער פישער-שיפלעך און קויהלען-שיפלעך, דער פארט איז געווען פול געפאקט און ס'איז דארט געהאנגען א גרויסער שו-מעל און רעש ווי אויף א יריד. דרי טעג האב איך זיך געפינען אויפ'ן דאָ-זיגען פארביגען יריד, בעקראכען אין די טונקעלע לעכער פון די קלענע קאיוטעס. כ'האב זיך אנגעהאנדעלט פאר שווערע טויזענדער קראנען פער-שידענע אייזען און כלערליי שווערע-צער, וועלכע זענען גוויסיג צום גנעם געלד, מיט וועלכען כ'הייל אדור כמאכען מען פאלאר נסיעה. מיטאג צום זענען מיר געזעסען אין „גראנד". דער פרעה-ליכער, בעוועגליכער און עלעגאנטער „אייסלעגער" האט שוין לאנג אויפגע-נעבען זיין פלאן צו בעטעליגען זיך אין דער רעשונג-עקספעדיציע, אויך דער ענגלענדער איז שוין מעהר גישט

אויפ'ן וועג קיין קינגסביי

פון עריך פאגעלער

חען כ'האב דערזעהן דעם קלענעם ים-הונד-כאפער, אויף וועלכען כ'האב זיך ענדליך אויפגעזעצט נאך אונגעדולד-יג לויפענישען צאהן און אהער און נאך האנדלען זיך און צאהלען שרעקליך מזומנים און אין העקפלען שרעקליך ביל געלד, האב איך פריער אפגעק-עפט און ס'איז מיר אזוי ווארים גע-ווארען אויף דער דער נשמה.

דער קלענער ים-הונד-כאפער איז געלעגען צווישען צאהנדליגער פישער-שיפלעך און קויהלען-שיפלעך, דער פארט איז געווען פול געפאקט און ס'איז דארט געהאנגען א גרויסער שו-מעל און רעש ווי אויף א יריד. דרי טעג האב איך זיך געפינען אויפ'ן דאָ-זיגען פארביגען יריד, בעקראכען אין די טונקעלע לעכער פון די קלענע קאיוטעס. כ'האב זיך אנגעהאנדעלט פאר שווערע טויזענדער קראנען פער-שידענע אייזען און כלערליי שווערע-צער, וועלכע זענען גוויסיג צום גנעם געלד, מיט וועלכע כ'הייל אדור כמאכען מען פאלאר נסיעה. מיטאג צום זענען מיר געזעסען אין „גראנד". דער פרעה-ליכער, בעוועגליכער און עלעגאנטער „אייסלעגער" האט שוין לאנג אויפגע-נעבען זיין פלאן צו בעטעליגען זיך אין דער רעשונג-עקספעדיציע, אויך דער ענגלענדער איז שוין מעהר גישט

אויפ'ן וועג קיין קינגסביי

אויפ'ן וועג קיין קינגסביי

פון עריך פאגעלער

חען כ'האב דערזעהן דעם קלענעם ים-הונד-כאפער, אויף וועלכען כ'האב זיך ענדליך אויפגעזעצט נאך אונגעדולד-יג לויפענישען צאהן און אהער און נאך האנדלען זיך און צאהלען שרעקליך מזומנים און אין העקפלען שרעקליך ביל געלד, האב איך פריער אפגעק-עפט און ס'איז מיר אזוי ווארים גע-ווארען אויף דער דער נשמה.

דער קלענער ים-הונד-כאפער איז געלעגען צווישען צאהנדליגער פישער-שיפלעך און קויהלען-שיפלעך, דער פארט איז געווען פול געפאקט און ס'איז דארט געהאנגען א גרויסער שו-מעל און רעש ווי אויף א יריד. דרי טעג האב איך זיך געפינען אויפ'ן דאָ-זיגען פארביגען יריד, בעקראכען אין די טונקעלע לעכער פון די קלענע קאיוטעס. כ'האב זיך אנגעהאנדעלט פאר שווערע טויזענדער קראנען פער-שידענע אייזען און כלערליי שווערע-צער, וועלכע זענען גוויסיג צום גנעם געלד, מיט וועלכע כ'הייל אדור כמאכען מען פאלאר נסיעה. מיטאג צום זענען מיר געזעסען אין „גראנד". דער פרעה-ליכער, בעוועגליכער און עלעגאנטער „אייסלעגער" האט שוין לאנג אויפגע-נעבען זיין פלאן צו בעטעליגען זיך אין דער רעשונג-עקספעדיציע, אויך דער ענגלענדער איז שוין מעהר גישט

דיוויכטיגקייט פון אנ'אמת'ער געגע־ראל־פערזאמלונג

אויבן איז דער שלעסער מעמאָ פון נעגערעל־פערזאמלונג. ווען מען מ'נעמט א צוטונג און האבן, קומט מען אנאנטן מיט גרויסע אמתיות, דאס מעל דשן, אז דו און דו דאבט, און דער און דער שעה וועט זיין א נעגערעל פערזאמלונג צום ערשטן מערטן אט, אלע מיטגלידער, ווען א שה שפעטער פאר מ'מען דו זעלבע נעגערעל־פערזאמלונג צום צווייטן מערטן בא ישרעל מיטגלידער.

צו וועמ מר ווער אויבעלעהמען, אדער מיר קענען אבלויקשען, אז איר וועל זיך אויסרדיקען, אז אזא נעגערעל־פערזאמלונג איז נישט אנדער ווי א מאסקיר און קיינער שפיל? דאס נעמען אלליפס נאר אפיציעלע א נעגערעל־פערזאמלונג און אנוועזנדע פון 2/3 מאסקל־דער: ס'הוסט דאן א חברה אנדערלס 1200 מיטגלידער, כדאן זיין 800 מיטגלידער. נאר בראבר, באמ ברירה, אז ס'קומט קיינער נישט, קענען מר מאכען ווי לעגיטיר ס'פאסט אויס. די פערזאמלונג קומט, פרעגט מיט עטליכע פרעגן, אזוי נעמיקן פערזאמלונג, אזוי נעמיקן פערזאמלונג, אזוי מאנ, אזוי כדאי. דער פרעזעס מעזוויזט זיך מיט'ן נעטשקע. אזוי מיינים מעגשען, אונשליסיר די פערזאמלונג זעצען זיך אויף די בעזוויזטע שטאלען און מ'פראזעט דאס סדר. מ'לעזט פאר דאס מעמענטעס־בעריכט, ווען מ'ה שה שפעטער פאר מען די זעלבע נעגערעל־פערזאמלונג צום צווייטן מערטן בא ישרעל מיטגלידער.

צו וועמ מר ווער אויבעלעהמען, אדער מיר קענען אבלויקשען, אז איר וועל זיך אויסרדיקען, אז אזא נעגערעל־פערזאמלונג איז נישט אנדער ווי א מאסקיר און קיינער שפיל? דאס נעמען אלליפס נאר אפיציעלע א נעגערעל־פערזאמלונג און אנוועזנדע פון 2/3 מאסקל־דער: ס'הוסט דאן א חברה אנדערלס 1200 מיטגלידער, כדאן זיין 800 מיטגלידער. נאר בראבר, באמ ברירה, אז ס'קומט קיינער נישט, קענען מר מאכען ווי לעגיטיר ס'פאסט אויס. די פערזאמלונג קומט, פרעגט מיט עטליכע פרעגן, אזוי נעמיקן פערזאמלונג, אזוי מאנ, אזוי כדאי. דער פרעזעס מעזוויזט זיך מיט'ן נעטשקע. אזוי מיינים מעגשען, אונשליסיר די פערזאמלונג זעצען זיך אויף די בעזוויזטע שטאלען און מ'פראזעט דאס סדר. מ'לעזט פאר דאס מעמענטעס־בעריכט, ווען מ'ה שה שפעטער פאר מען די זעלבע נעגערעל־פערזאמלונג צום צווייטן מערטן בא ישרעל מיטגלידער.

אורטייל פון געזונדהייטס־דעפארטא־מענט ביים אינערן־מיניסטעריום

איז סכסוך מיט די פארמאצעוטען

דאס צוגרייטען מעדיצינען אויף זאפאס איז נישט שטרליך

(§) געלטען אין פארשיידענע צייטונגען אין דער לעצטער צייט פון דער לעמבערגער אנוועזענדע ד"ר זעלמאן וועגן אן אויף פרעסן פארשטעהן.

נאכדעם, ווי ד"ר פאבלאוסקי ערקלערט דאס צייל פון דער אנפרעגונג אין שטעלט פעסט, אז די פערזאמלונג פון דער קראנקען קאסע פרעגט מיט איהר פעראנדערונג לגבי שאפן נישט די פערזאלונג, נעמט דאס וואר פראפ. וויבערג, וועלכער שרעקלעכ, אז די רעצעפטען, פרעם וועלכע עס וועט גע־פיהרט דער שטרעבן, מאכען אין משך פון עטליכע מאנ נישט זיין שטרלוך פאר'ן נעזונד. אהן שם מורא מאכען דער רעפער אויגע רעצעפטען געמאלט ווען דאן אויף עטליכע מאנ, מכל שכן נאר אויף אין מאנ, ווי עס האט דאס געטון די קראנקען קאסע.

אנבעגעגענערט צו דער שרעקלעכע פראגע. קאמיסאר פון וואר שאנ, האט ד"ר וויבערג אנגעזאגט, אז וואר שטענדיג לוי אין דאס דער וואר שטענדיג פראגע נאר אנגעלעגענהייט געווארען אין מעות. זיינע אנגעסטעלטע הבטן אויהם משטעות געזאגט, אז די קראנקען קאסע הוסט אויסגעטון רעזולטאט אויף זאפאס, זיי האבען אויהם אנגעטון אויך דאס מאנ, ווען אין אנדערע מדינות האבען דאס אנגעטון.

דערויף האט ד"ר טאמאשעווישע, דער לייטער דאסטאר פון דער קראנקען קאסע, אנגעזוויזן, אז די אפטלעכע אויסגעשטעלטע מעדיצינען אין דער קראנקען קאסע פון דער לעצטער צייט זיין שלעכט, ווייל דאס מעדיצין פון דער קראנקען קאסע געפינט מיט איהר פעראנדערונג לגבי שאפן נישט די פערזאלונג, נעמט דאס וואר פראפ. וויבערג, וועלכער שרעקלעכ, אז די רעצעפטען, פרעם וועלכע עס וועט גע־פיהרט דער שטרעבן, מאכען אין משך פון עטליכע מאנ נישט זיין שטרלוך פאר'ן נעזונד. אהן שם מורא מאכען דער רעפער אויגע רעצעפטען געמאלט ווען דאן אויף עטליכע מאנ, מכל שכן נאר אויף אין מאנ, ווי עס האט דאס געטון די קראנקען קאסע.

אנבעגעגענערט צו דער שרעקלעכע פראגע. קאמיסאר פון וואר שאנ, האט ד"ר וויבערג אנגעזאגט, אז וואר שטענדיג לוי אין דאס דער וואר שטענדיג פראגע נאר אנגעלעגענהייט געווארען אין מעות. זיינע אנגעסטעלטע הבטן אויהם משטעות געזאגט, אז די קראנקען קאסע הוסט אויסגעטון רעזולטאט אויף זאפאס, זיי האבען אויהם אנגעטון אויך דאס מאנ, ווען אין אנדערע מדינות האבען דאס אנגעטון די קראנקען קאסע.

(§) געלטען אין פארשיידענע צייטונגען אין דער לעצטער צייט פון דער לעמבערגער אנוועזענדע ד"ר זעלמאן וועגן אן אויף פרעסן פארשטעהן. אין דער לעצטער צייט פון דער לעמבערגער אנוועזענדע ד"ר זעלמאן וועגן אן אויף פרעסן פארשטעהן.

נאכדעם, ווי ד"ר פאבלאוסקי ערקלערט דאס צייל פון דער אנפרעגונג און שטעלט פעסט, אז די פערזאלונג פון דער קראנקען קאסע פרעגט מיט איהר פעראנדערונג לגבי שאפן נישט די פערזאלונג, נעמט דאס וואר פראפ. וויבערג, וועלכער שרעקלעכ, אז די רעצעפטען, פרעם וועלכע עס וועט גע־פיהרט דער שטרעבן, מאכען אין משך פון עטליכע מאנ נישט זיין שטרלוך פאר'ן נעזונד. אהן שם מורא מאכען דער רעפער אויגע רעצעפטען געמאלט ווען דאן אויף עטליכע מאנ, מכל שכן נאר אויף אין מאנ, ווי עס האט דאס געטון די קראנקען קאסע.

אנבעגעגענערט צו דער שרעקלעכע פראגע. קאמיסאר פון וואר שאנ, האט ד"ר וויבערג אנגעזאגט, אז וואר שטענדיג לוי אין דאס דער וואר שטענדיג פראגע נאר אנגעלעגענהייט געווארען אין מעות. זיינע אנגעסטעלטע הבטן אויהם משטעות געזאגט, אז די קראנקען קאסע הוסט אויסגעטון רעזולטאט אויף זאפאס, זיי האבען אויהם אנגעטון אויך דאס מאנ, ווען אין אנדערע מדינות האבען דאס אנגעטון די קראנקען קאסע.

אין נאמען פון דער מוזיקע

ב. ז. גליסמאן.

גרויסע שרפה

אויף מרדכי גבאי'ס גאס.

צוליב שבת איז די סכנה פון פייער געווען פיל קלענער

(§) נעלטען 5 נאכמיטאג תאט אויס־געגעבראכען א גרויסע שרפה אין תאם סקלאר פון שמור אויפען פון ה פון אין שותפים אויף אלעקסאנדרובסקא 28.

פון סקלאר, וואס אין צוליב שבת נע־שלאפען, האט דער מוט שותף בעמערסט ארויסגעפארען געדילמע רויך זעלען. ער האט שנעל ארויסגעגעבען די פייערלע. שער. צוליב די לוטלע פרעגערע מע־מעריאלען האט די שרפה זיך גיך פער־שפרעט און בעדרעהט די נעדילע נע־בעבאגדער לעגעגרע וואלין הייזער פון מרדכי גבאי'ס גאס. די עגרענגשע פון פאר אחרעגען פון דער ארבעט פון 1, 2, אין 3. לעטער־לעשער אפטיילונגען, וואס זענען גנוד בעגעקומען אויפ'ן ארט פון דער שרפה, ארטנגע צוריקגעגעבען, חזל בשעה דער גרעסע עפנטלעכע אז תאט נעזען א בילד מערגנטעס, מחמת אין קעגעפאל וואלי מען הארטרעכע פערזולגערטע נעטמעס בלעמען אזה סקרוצינגשער הילף אין דאס גערעגע אין די פאמיליען אין נעזען אין לעטער.

מיט דער פייערלעכער שרעקלעכע פון פראפ. ווענבערג, אז די דאזיגע מעדיצי־מען זענען אפילו נישט שעדלעך, אויב זיי שטעהען עפנטלעך וואלען, ווער שטי עסט נאך 1 מאנ, — תאט זיך די קאנ־פערענץ געגעדענט.

„ווימא־ברוים"

א רעזאלוציע פאר מאנען־לייזענדע.

דער מאנטאגסראט האט בעשלאסען צו אסמגיריען 1000 זל. פאר וול. ריזרשע־סקי, וואס דאס ערגעטרען דאס „ווימא־ברוים" (ברוים פון ווימאמן), פרי שר זאל זיין מיגלות צו פרעדרען ווענדרעדיגע פאר־שיגען וועגען דער אויסארבייטונג פון דעם האנען ברוים. די ערפיריונג פון ה' סיריסשענסקי, ווי עס שטעלט פעסט די דעפעלירונג, תאט א ברוים פון חולקע מאנען לייזענדע.

פון די פראפעסיאנעלע „ארט"־קורסען

דערביי ווערט בעקאנט געמאכט, אז עס זענען פערהאן פרעמע ערעיר אין דער רונד־זעקען־ע שעלונג, ווענט־נעהע־רע, האנט־ און פאשין־הענט, קראווש־שעלען צו זעקען און הענערע, מאני־קור, אנדולציע.

עס ווערען שוין אנגענומען אנמעלד־ונגען זיך צו לערנען רעגען, הענען.

הענען מערען פון לערנען קראנס־שערען ווען בעזונדער געמעלדעט ווערען אכטונג האנט־ווענער! אין דער סע־מעניסער־הענערע זענען פון א זיגער 2 ביז 7 אין ווענע (נאכמיטאג קורס) פערהאן אנגיגע ערעיר.

מעהל איז לאדן

איז דא גענוג

(מ) לעצטענס בעטערקס זיך ווחשך א שטעטיגונגס מעטעגע איף לאדן־מעהל, וו דאס מעגלעס איבערגעגעבן תמיד פאר'ן שבת. דער מאנטאגראט האט דערוויל רעגעלירט פערזיטערע תזה־פאטען אין מעהל, ווען דאס מעגלעס אין אנדערגעגעבן אין דער ציט פון פערמיטלס ווערען דו לאדרעס פון אנדערע אין מאנטאגראט.

מיט דער פרעגע פון לעבענס־מיטל אין לאדן, ווען דאס מעגלעס אין אנדערגעגעבן אין דער ציט פון פערמיטלס ווערען דו לאדרעס פון אנדערע אין מאנטאגראט.

די דעצייוע אין סטרושעס־סכסוך

(§) די בורגרים פאמיסע, וואס אין בעשטאנען פון פארשטעהר פון די מא־ניסטעריומס פאר ארבעטס, יאסטיץ און אנדערן, האט פריסגעשטעלט אנדער רע־ציזיע, לויט וועלכער די שלירות פון די סטרושעס דערף פון יאנואר 1930 אויסמאכען: 1. מאטעריע 32 זל. ב חודש, 2. מאטעריע — 25 זל., 3. שטעגעריע — 17.50 זל. 4 מע — 9.50 אין 5. מאטעריע — 6 זל. ב חודש.

נייער צעניס

אויף מערטינע שיך

(מ) די אדמיניסטרעציע־מאכט זיך פעסטשטעלען א ספעציעלען צעניס פאר די געשעפטען פון מערטינע שיך. פאר נעמען חשבון דער מערטינע הייט מען בע־שראפט ווערען פאר ליסטע.

איז שטורם פון לייד־ענשאפטען.

שפאנגערער ראמאן, פון שטוינגערע איבער־לעבונגען אין ליבעס־אויאנטערעס.

(75־טע פארזעצונג)

38־סטער קאפיטעל.

די אונטערזוכונג.

פעקס האט זיך גענומען זעהר קלוג צו דער ארבעט.

קיינעגריג אין פערמע איז ער ארטן אין גאסט הויז און האט אנגעצונדען א לאמפ בי זיך אין צימער.

ער האט אנגעהויבען בלאד אכטונג געבען, און כדי מען זאל איהם נישט ערקענען, האט ער זיך געמאכט שלאפענדיג און האט אויפגעלעשען די לאמפ.

ער האט זיך געשטעלט נעבען שטענדיג פענסטער און זיך צוגעהערט.

נאר שלעכט איז געווען פאר'ן מחנה.

ער האט געהערט, אז דער פערמער'ס פרוי איז געקומען צו וואגדש'ן אין האט חויך אין אויסגערעגט מיט איהר געדרעט; נאכדעם האט ער געהערט, ווי די פערמערין איז ארויס פון גאסט הויז, און גלייך נאך איהר איז ארויס וואגדש. נאר הענען דער דאמע און גערדהיטמען האט ער זיך גערגישט דערוואוסט. ער האט אויך בעמערקט, אז די פרוי מיט דעם קינד ארויסגעהענגען פון הויז איז שווענקעלנדען אין דער שלעכט; נאכדעם איז שלעכט געווארען.

עס איז שוין געווען נאך צעהן א זייגער.

פלוצלינג האט ער דערהערט, ווי מען האט אויסגעעפענט א טיהר.

אויפ'ן חויף איז געווען אזוי פינסטער, אז ער האט גערגישט נעקענט זעהען.

שטיל ארויסגעהענדיג פון גאסט הויז, איז ער אריבער דעם חויף און איז בויגעגאנגען צו ליגקאלניס הויז. נעבען טיהר האט ער בעמערקט אין דער פינסטער א פרוי.

פעקס האט בלד גענומען אז דאס איז די דאמע אין שווארצען האיאל.

ער האט זיך בעהאלטען אין א ווינקעל.

נון, דאס איז די פערמערין!

זי האט פעקס'ן נישט בעמערקט.

האט טוט זי דאס איז גער אין א סטק, אז דאס איז עמעס א פור, הפל.

זי איז גיינגאנגען זעהר שטיל אין פארויכטיג.

פעקס איז איהר נעכגעגאנגען.

די פערמערין האט שטיל געעפענט די טיהר פון קעלער און איז ארייגגאנגען.

יעצט, בין נאכט!

דאס האט דערוועקט בי איהם א חשד.

עס קומט אודא דערט עמעס פאר.

ער האט זיך שנעל ענטשלאסען.

דער נאטשאלניק מיט'ן פראקוראר דארפען איצט קומען.

פעקס איז שטיל צוגעגאנגען צום קעלער און האט פערשלאסען די טיהר.

יעצט האט ער נישט געצוטמעלט, אז די דאמע דארף גערדהיטמען זיך אין האלטען אין קעלער.

פעקס איז בלד ארויס אויפ'ן חויף.

פארוואס זענען נאך נישט די פאליציאנטען.

חזן פעקס איז צוגעגעקומען צו דער אלטע האט ער דערהערט א פערשטיקטער דראהענדיג קול.

— ווער איז דאס? האט זיך דערהערט א פערשטיקטער דראהענדיג קול.

אין דעם אויגענבליק האט זיך בעוויזען א מענש מיט א רעוואלווער אין הענד.

— אך! פעקס. — האט ער געענטפערט.

דער פאליציאנט איז צוגעגאנגען.

איהר האט עפעס א ידיעה, פעקס? — האט ער שטיל געפרעגט.

— וואו איז דער נאטשאלניק?

— דער נאטשאלניק מיט'ן פראקוראר זענען דא נאכגאנג צוזיהן די בויטער.

פינקעל איז צוגעגאנגען, פעקס האט זיך געהאנדען צו איהם.

— מיר דאכט זיך, אז איך האב אזה געפרעגט א וויכטיגע עגטדעקונג.

האט ער געזאגט, ווייזענדיג דעם שליסעל וואס ער האט געהאלטען אין דער האנט.

רידער און בערגארד זענען צוגעגאנגען.

— גאדהמס איז דא? — האט בערגארד געפרעגט.

— איך האב נישט געזעהן, נישט איהם און נישט די דאמע אין שווארצען וואוהל, נאר איך אז אין דער פערמע איז אינער פון בעדרע דא, בעהאלטען אין קעלער.

— אויף אזא אופן מוזען מיר מאכען אנ'אונטערזוכונג האט רידער געזאגט.

— דארפען קומט עפעס פאר אונטערשטענדליכעס, הער פראקוראר, א סוד וואס איז שווער צו טאר'שטעהען! האט פעקס געזאגט און האט אלץ איצטרגעגעבען וואס ער האט געוואוסט.

— די פרוי מיט'ן קינד זענען אוועק? האט רידער געפרעגט.

— יא, איהר האט זי נישט בעגעגענט. נאטשאלניק?

— נון, דאס איז קיינער נישט אדרך געגאנגען!

— אפשר איז זי צוריק ארען אין הויז, חיטס איך נישט!

— און די פערמערין האט איהר פערשלאסען?

— איך האב אנדערש נישט געקענט טון, האט מאקס געגעגנטערט, יעצט זענען מיר וועניגסטענס זיכער, אז קיינער האט טון דארטען נישט ארויסגעהן.

בערגארד האט זיך אצלאכט.

— איהר מאנקפל מיט אייער קעלעגע גלייכט דא איבער אין דער אלטע! האט דער פראקוראר בעפוילען, ארטנגעהן אין פערמע מעגט איהר אלע, לאזט ארויסגעהן קיינעם נישט!

— מיר פערשטעהען הער פראקוראר!

— אין דעם רעזולטאט זאלט איהר האלטען גרטס אויף יעדען פאל, איהר וועטט דאך מיט הענען איהר האט צוטון! האט רידער בייגעגעבען.

מאקס, בערגארד און רידער זענען ארען אין הויף טון דער פערמע.

אין וואנדא'ס שטוב איז געווען ליכטיג און דאס האט רידער'ן ביסעל בערוהיגט, אז זי מיט'ן קינד זענען נאך דא.

— דער פערמער שלאפט נאך נישט, — האט רידער געזאגט איך הפל ארטנגעהן צו איהם און איהם צווייטען טון, אז מיר מאכען דא אין אונטערזוכונג.

— גוט, מיר וועלען דא ווארטען, — האט בערגארד געזאגט.

רידער איז ארען צו ליגקאלניק.

— איהר זענט נאך דא? האט דער פערמער געפרעגט.

— מיר זענען צוריקגעקומען, הער ליגקאלן, — האט רידער געזאגט, מיר האבען בעקומען א ידיעה, אז גארדהיטס מיט דער דאמע זענען דא.

— בי מיר אין פערמע? האט רעדע איהר נאטשאלניק? האט ער פרי־וואוגדערט געפרעגט.

— זי האבען זיך דא בעהאלטען, הער ליגקאלן, דעריבער בין איך געקו־מען צו אייך בעטען אז איהר זאלט מיר אונטערזוכונג.

— גוט, איך גיט אויך מיט אייך!

— עס וועט אונז זעהר אנגעגעהם זיין, הער ליגקאלן, איך רעכנען, אז אייער פרוי האט זי דא בעהאלטען.

— אויב אזוי, לאמיר פריהער נעהן אין גאסט־הויז, נאטשאלניק!

— דארט איז קיינער נישט אויסער דעם זענערמאכער און וואגדש מיט'ן קינד.

— און בי מיר אין הויז איז אויך קיינער נישט.

— הערן, ליגקאלן דא

Wielka Fabryka Mydła

poszukuje zastępcę na miasto i okolice

ŁÓDŹ

W rachubę wchodzą tylko solidne firmy wzgl. zamożni kupcy mogący dostarczyć gwarancję bankowe lub hipoteczne i przyjąć część delkredere. Siedziba przedstawicielstwe Łódź.

Oferty pod „WK 347" do Tow. Rekl. Międzyn. Jen. Repr. Rudolf Mosse, Katowice, ul. Mickiewicza 4. 9922

GAZOWNIA MIEJSKA

w ŁODZI

poleca

Smołę Węglową

w wyborowym gatunku, najodpowiedniejszą do smarowania dachów i fabrykacji papy

po cenach konkurencyjnych

Skład ul. Targowa 18,

telef. 69-54.

Lever Brothers Limited, Anglja.

V.P.7—37

בעקאנטמאכונג.

אין צוזאמענהאנג מיט די מחלוקת, וואס זענען פארגעקומען אויף שען די מתפללים אין שטיבעל פיעטריקאווער 197, מאכען מיר בעקאנט, אז מיט דער ערלויבניש פון סטאראסטא גראדזקיע וועט פארקומען דינסטאי, דן 10/7 5 נאכמittאג אין לאקאל פון שטיבעל פיעטריק. 197 א פערזאמלונג פון די מתפללים, כדי אויסצוטהלען א פרעזעס (גבאי), חצחל-רעכט האבען די מתפללים, וואס זענען געווען פערצייכנט אין דער אין-איצטיגע ערלויבנישען.

אין נאמען פון די מתפללים

מרדכי צעלמייסטער, ראובן איזביצקי, ליזר פאנסקי.

לאמפען

פיר שפייז-צימער סאלאן-סאבינעט שלאף-צימער

קויפט זיך אמבעסטען און פאבריק-לאגער בי

Sz. P. Szmalewicz

פאלודינאווא 8, טעל. 64-39.

ווענען אנגעטען רעפערענסען, אמארטיזירן, אקסידיען

שטייער-בעראטונג

„ארגוס" זאכאדניא 36

איינצאהלונג פון שטייערי און ערלעדיגונג פון אלע שטייער-ענינים.

קרישען

צום דרוקען

און רעקלאמע צייכנונגען

פונקט אויף די איינציגע יידישע כלישע-פאבריק

101 „GALWANO" TEL 57-68 PIOTRKOWSKA 101

מעכאנישע שלאסעריי און שווייסעריי

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11/13

אנגעהויבן פון פערשידענע מאשינען-רעפעראטורען און אויסקאנישע שוויסונגען. בעטן: צום שטריקער-סטאן פרעגיג איך אויס טישען, שטענדערס, מעטל-שפאראטען, שטיינער א. ז. וו.

שנעל און ביליג! שנעל און ביליג

הויזער-פערוואלטונגען

מיט גלעכצייטיגער ערלעדיגונג פון שטייער-זאכען איבערנימט גוט פראקטיצירטער פערוואלטער, בעסטע רעפערענצען.

Ch. Regenwetter

Häuserverwaltungen & Bücherrevisionen
Berlin S. 14, Alte Jacobstr. 47.
Telefon: Dönkoff 4337.

ווריכטיג פאר די, וואס פאהרען אויף אורלויב-אפרוח!!

תילט איהר אייער אורלויב גוט פערבראכטען ז תילט איהר האבען אנגענעהמע געזעלשאפט ז פאהרט אויף אפרוח גער אין

פענסיאנאט „WYGODA"

St. GŁOWNO, Polenice, Wila Pabiańskiego obok Nowego Otwocka, przy lesie

סטאציע גלאוהנא-פאלעניצע

ווילע פאביאנסקי נעבען נאווא-אטוואצק

עמפעהלט: גרויסע זוניגע צימער. כשר'ע, היגיעניש און גע. שמאקע קיך. הערליכע געגנד. פאנסיאנע-פרייזען

40% ביליגער ווי איבעראל!

בעמערקונג: בעסטעלונגען אין גוטיג מיטערגעגען.

צו ווענדען זיך דירעקט צו פרוי אפעל אין פענסיאנאט „ווינגדע"

HEMOROIDY

STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE SWĘDZENIE

USUWA

HEMORIN-KLAWE

לעזט און אבאנירט

— דאס —

לאדזער טאגעבלאט

א לאקאל

פון א געהעלב צוזאמען מיט א וואוינונג פעסטגעד פאר א קאנדיטארע פון זאפארע איבערצוגעבען צו ערמאהרען אין אדמיני. פון „לאדז. טאגעבל.".

געבען בעלוינונג!!!

עס איז פערלוירען גענאנגען א פרעטעס אויף די סומע פון 200 זל. לעצטע זשירע גארן-נידערלאגע צעגעלניאנא 23, ס. דאברעצקי.

שרייבען

שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף ל. בערמאן אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יודישען ברוף אויך דאס וואס קען גארנישט אין א חודש-צייט.

זאוואדזקאיא 19, פראנט 1 / 22.

גאנץ לאדז מוז וויסען!

אין פערלויף פון ד סעז קען יעדער האבען

עלעקטריש בעלויכטונג

איז שטוב אויף ראטעס

אויסצוצאהלען וועכענטליך פון 8 זל. ווען נאם אויך ווען מעסטערען צו רעפערירען, איבערארבעטען ליטשניקעס אויף אגראניטשניקעס, פרעטשלען פון דער עלעקטראהנגע אלעס ערלעדיגונג פון דער עלעקטריק און רעיעל נאר די קאנבעטיגירטע פירמע וואס איז פערגאנטארטליך פאר דער לאדזער עלעקטראהנגע

פ. לעוויז, לאדז קאנסטאנטינער 58

פרעגט-גווערעלס. טעטיג פון 8 פריה ביז 11 אוה.

בעמ.: שטרעפשטונדען פון 2—3, 8—11 נאכם.

עלעקטרישע לעמפען און גאז-שטאקעס מיט 2½ ביליגער פון פרייז-קורענט. פאבריקען אנקומען א ספעציעלען ראבאט מיט גוטע קאנדעס יעס.

א מעבלירט צימער

מיט עלעקטרישע בעלויכטונג צו פערמיטען

וויסכאדניא 29 וואוינונג 3.

פעלד-בעטען

ליגט אין מיט א פאבריקס-פטיקע

Palma-Patent

מיט הייצע מאר גע-מאנטירען אויף 8 יאהרן ש רגש אויף לענגער אין א גרויסען אויסמאהל.

ניטעל-בעטען, ניטעל-סינדער - בעטען מיט-בעטען, אמעריקאנעס, סינדער-הענגלער, סינדער-צענטלעך אויף ראדער חן אויך סאמער מאד.

מאגטראצען

נעבעטע, שטעקען און קאנדיסקעס

כאזעטסעס און פאפטשאנעס

ע.מ.: בעפיר מיט הענגלעך הענט ערער ברוי 17 זל., פאלטרע מעטלעך 14 זל.

ציטלע בעחאנדלונג שפאבריק-זעלע

הורט, ניטליכע רעפערענטורען. דעמ.ל

לאדז, פולנאצנא 24, פעל. 13-65.

אויפאדערונג.

איך פאדער אויף די בעלי-חובות פון פיעטריקאווער 8 אין פערלויף פון 24 שעה מיר צו רעגולירען דאס חוב פאר די גענומענע צשענען, אין געגנטעל וועל איך זען גע-צוואונגען צו פערפענליכען די נעמען.

צייטונג-פערקויפער

פיעטריקאווער 10.

„ALBALIN" עמאליע-פארב

„SILEX" מינעראל-פארב

צו מאלען פראנטען

פארבען צו צעמענט און קאלך

„PREOLIT"

צו איזאלירען געגען פייכטיקייט

עמפעהלט פארבען- און לאקיר-פאבריק

KOSEL i S-ka

ul. Przejazd 8

filja: ulica PIOTRKOWSKA 98

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek, Tel. 18-26.

Od Wtorku, d. 5-go do poniedziałku d 9-go lipca 1928 roku włącznie

Dramat salonowy w 10 aktach. W rolach gł.: L. DAGOVER, HARRY LIEDTKE, DARY HOLM i ERNEST VBREBES

Dla dorosłych! Dla dorosłych!

Królewicz Fiołków

Dla młodzieży! Dla młodzieży!

Więźniowie gór

Nad program???

dla młods. początek seansów o g. 2 i 4 pp.
Ceny miejsc: dla dor. I—70, II—60 III—30 gr.
Dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.

פאק-פאפיר און שאגאט

אלע סארטען אמביליגסטען

SKŁAD PAPIERU

S. Z. ORBACH, Łódź

Piotrkowska 33 Telefon 49-23,

אשרי אדם שמע לי!

לשקד על דלתתי יום-יום

כי הולך בתום ילך בטח

און אז די דערפס ערלעדיגען סאנדאגע זאכען זאלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביורו

17 פיעטריקאווער 17

52 זאכאדניא 52

וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען ביטעם לויט'ן אויסטאט, קארטע ספרעדס, קלעזעלעס, זאמלזביעשפעניעס, אויף אלע שטעט אין פוילען פקסען, אינטערביוס, אטעלאציעס, קארטע און ציוילנע שותפות-אקטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

אכטונג

י. סאמעלזאן רעפעס-קאנסולענט

אבאנאמענטס-פרייז: פאר א שנה אין פוילען 6 זל., אין מיטעלעפער-שורת פארן שטעט 16 ביישען, פרעמד 24, אין שטעט 40 גר., פרעמד 60 גר., גאנצן 12 גר., פרעמד 18 גר. גיין—20 פרענק, אין אנדערע לענדער—1,25 דאלער.

אנאנסען-פרייז: פאר א מילימעטער-שורת פארן שטעט 100% עטערער, אויסער דער שטאט—מיט 50% עטערער. פון די פרעמדן ווערט נישט ארבעטגעבען קיין ראבאט.

Redaktor-wydawca E. Hamburski

Tłocznia: H. i M. Hamburskich w Łodzi. Piotrkowska 16.